

Narrativa amb localització argentonina

MARIA JOSEP CASTILLO

En l'anterior número de la revista *fonts* feiem referència a la sequera en "narrativa comarcal". Sembla que aquesta tendència es va reconduint, ja que tornem al gènere. En aquesta ocasió ressenyem una novel·la que ha vist la llum molt recentment i que fou presentada dins dels actes propers a la darrera Festa Major d'estiu. El passat 31 de juliol i al Saló de Pedra de l'antic ajuntament en Joan Riera donava a conèixer als argentonins la seva obra amb lectures d'alguns fragments del llibre i amb música de piano acompanyant la vetllada. Un mes abans la presentació s'havia fet al MNAC, Museu Nacional d'Art de Catalunya, a Barcelona, un dels principals escenaris de la trama.

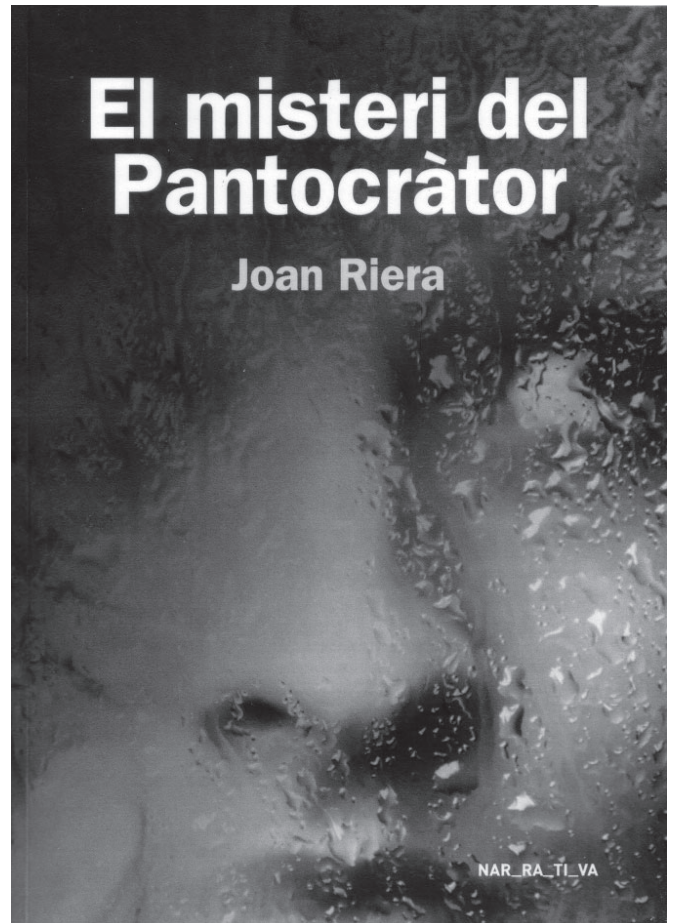
Es tracta de la primera novel·la de Joan Riera, que ha escrit i traduït anteriorment obres de teatre i s'ha dedicat professionalment al món de la producció d'esdeveniments culturals. La seva vinculació amb Argentona i el Maresme fa que la nostra vila aparegui també com a localització de l'acció. Concretament, la protagonista hi viu. El tercer paràgraf de l'obra diu així: "La Maria Anglès va arribar a casa, a Argentona, el número 8 del carrer Riudemeia, a l'antiga masoveria de Can Calopa: una caseta senzilla amb jardí que aquest llinatge maresmenc havia fet construir el 1698, a tocar de la plaça de l'església, i temps enrere envoltada de vinyes".

Podríem resumir la trama de la novel·la dient que és una història d'amor que té com a rerefons el romànic català. La Maria Anglès és pintora i coneix

al seu estimat, en Pau, contemplant el Pantocràtor de Taüll al MNAC. Aquesta pintura, arrancada de la seva localització original, la Vall de Boí, a principis del segle XX, és robada del Museu. La Maria i els seus amics es converteixen en sospitosos de la policia i la pintora argentonina emprèn una investigació paral·lela a la policial per tal de trobar la pintura. Però, l'obra d'art robada és l'original o una còpia que va substituir en algun moment l'original, que ha patit al llarg dels darreres cent anys peripècies diverses? D'aquí el títol de la novel·la: el misteri envolta, segons l'autor, el famós Pantocràtor de Taüll, obra culminant del romànic català, amagat durant segles darrera d'un retaule gòtic a l'església de Sant Climent de Taüll.

En Joan Riera s'ha documentat a fons per escriure *El misteri del Pantocràtor*, especialment a l'arxiu i la biblioteca del MNAC. I és que al costat d'una intriga que incorpora l'art i els sentiments assistim a una lliçó d'història sobre l'anar i venir de les pintures romàniques que dels Pirineus "baixaren" a Barcelona fa uns 90 anys, viatjaren durant la Guerra Civil fugint de les bombes... És, per això, que la Maria (i la policia) visiten els diversos escenaris on s'allotjaren els absis romànics com Olot i París, i com no, el punt de partida del Pantocràtor, el poble de Taüll, a la vall de Boí.

A més de la Maria i en Pau, els altres protagonistes de la novel·la

■ **Riera, Joan**

■ *El misteri del Pantocràtor*,
La Comarcal Edicions.
Argentona, 2012

■ 348 pàgines

són els seus tres amics: la Magda, pedagoga al MNAC; el seu marit Jan, restaurador d'obres d'art, i un informàtic especialitzat en imatge, en Llucià. La seva amistat els porta fins i tot a compartir una casa a Osona, als peus del Montseny, com a segona residència. I no podem oblidar el policia, el sotsinspector Maties Angelat, home racional i metò-

dic però a qui, a poc a poc, se li encomana la passió de la Maria pel Pantocràtor.

Escenaris argentonins i de la capital de la seva comarca, Mataró, apareixen en diverses ocasions a la novel·la. Així, la mare de la Maria és la propietària del restaurant Can Baladia. La Maria visita a Mataró la Casa Coll i Regàs, compra material per la seva feina a can Boter, dolços a La Confianza o dina al restaurant mexicà del carrer Nou; amb en Pau gaudeix de les activitats festives durant les Santes. I, sobretot, surt can Calopa, on viu la Maria, amb el seu hipogeu i la seva tanca modernista amb decoració floral.

No podem deixar d'esmen-

tar la manera en què s'ha pogut publicar aquesta novel·la. S'ha fet servir el "crowdfunding", consistent en el finançament d'un projecte, en aquest cas editorial, a partir de petites aportacions individuals. La plataforma cultural Verkami ha estat l'eina que ha permès trobar els mecenes que han contribuït econòmicament i que apareixen en un llistat al final del llibre, poc més de cent persones. Un altre llistat que apareix al llibre és el de tots aquells que han ajudat d'alguna manera a la tasca de l'autor. En Joan Riera mostra el seu agraïment a familiars i amics, a estudiosos del Romànic a qui ha consultat, a personal d'arxius i biblioteques... Esmentem en particular a dues d'aquestes persones:

Dolors Llavina, vídua de Gallifa i propietària de can Calopa, i Joan Agut, autor recentment traspasat (el novembre del 2011) que va escriure *El mestre de Taüll*, novel·la històrica que recrea l'execució de la pintura del Pantocràtor al segle XII i que va participar en la Tardor Literària del 2009.

I per si tota la informació anterior no fos suficient per animar a llegir la novel·la esmentem un nou i darrer "misteri". L'epíleg ens presenta un criptograma suposadament aparegut a l'absis de l'església de Sant Climent de Taüll consistent en nou lletres escrites en alfabet grec i presentat per vuit paraules: "Sense principi ni fi fa que sóc aquí". El misteri del Pantocràtor està servit.

tertúlia literària

El passat mes de setembre la secció de Lletres del Centre d'Estudis Argentonins va iniciar aquesta activitat, oberta a tothom –soci o no– que estigui interessat a compartir el gust per la lectura i a debatre sobre els llibres llegits.

La tertúlia té lloc a la seu del Centre d'Estudis Argentonins, a la Casa Gòtica, els últims dijous de cada mes a les 7 de la tarda. En la primera trobada vàrem planificar amb els assistents el calendari següent i les primeres lectures:

29 de novembre: *Paraules d'Opton el Vell*, Avel·lí Artís Gener

31 de gener: *Jo confesso*, Jaume Cabré

28 de febrer: *El dia abans de demà*, Eduard Márquez

El mes d'octubre no s'ha proposat l'activitat perquè ja està inclosa en el programa de lectures i trobades amb els autors de la *Tardor literària*.

la Cara

La capella de Sant Sebastià es renta la cara!

Si us fixeu amb la façana de la capella de Sant Sebastià veureu que presenta una cara molt neta. La capella forma part del paisatge d'Argentona com a mínim des del segle XVI i, fins i tot, va fer funcions de parròquia el 1830. El passat mes de maig es va pintar la façana, la reixa que dona a la carretera i es va repicar el dintell de la porta d'entrada. I tot això no ho va fer el propietari o titular de la capella, que en aquest cas

és l'església i, per defecte, la parròquia d'Argentona, sinó que ho va fer la societat civil. Concretament, va ser el col·lectiu anomenat "nats del 55" que, com el seu nom indica, són un grup d'argentonins i argentonines que tenen com a tret comú l'any de naixement. I ho feren de manera desinteressada, aportant el "capital humà" i el material necessari, tan sols pel fet de rentar la cara a un element del patrimoni arquitectònic i paisatgístic de la vila. I això, en els temps que

corren, és digne d'elogi i prova que la societat civil pot participar de manera activa en millorar la nostra vila. Sense esperar, com ha passat durant molts anys, que fos l'administració pública que ho fes, mentre ens pensàvem que podíem lligar els gossos amb llonganisses. Aquest col·lectiu també va destacar per fer una cantada de nades a la Llar Sant Anna o per portar la marató de TV3 a Argentona el 2010, entre d'altres coses. Els hi estem molt agraïts!

† Foto: Enric Subià